

Motion till riksdagen

1985/86:Jo303

Paul Lestander och John Andersson (vpk)

Gallringsplikt inom skogsbruket, m. m.

Andelen gallringsvirke i de årliga avverkningarna i Sverige kommer att öka under de kommande åren. Viljan att gallra i skogarna står dock inte någon rimlig proportion till vad som skulle vara befogat för att uppnå maximal värdeupbyggnad i skogsbestånden.

Vänsterpartiet kommunisterna tog i en partimotion, 1982/83:2330, upp frågan om gallringskyldighet. Vi skrev då:

Regeringen föreslår en ändring i 9 § skogsvårdslagen så att en gallringskyldighet införs. Som redan påtalats i motionen så finns det stora brister i dagens skogsbruk vad gäller benägenheten att gallra skogen. Man kan här i viss utsträckning finna en medveten återhållsamhet i gallringsåtgärder, eftersom man från främst storskogsbrukshåll talat om det gallringsfriaskogsbruket. Detta har haft sin grund i de maskinella avverkningsformerna som infördes under 1960-talet. Dessa maskiner var inte så lämpade att användas vid gallring. Även i dag kan man med fog ifrågasätta om maskinell gallring är lämplig, eftersom man helt nyligen har presenterat rapporter som visar en tillväxtminskning av skogen på ca 15 % efter maskinell gallring. Det främsta motivet för gallring är långsiktiga skogsskötselskäl. Men även i ett annat avseende är det nödvändigt att gallring genomförs. Tas lövverket ut vid gallring kommer problemet med lövslyt att minska, eller helt upphöra, när slutavverkningen har gjorts.

Vi har således inte något att erinra mot att gallringskyldigheten införs. Vad vi däremot inte kan instämma i är departementschefens bedömning att, alltefter- som det eftersläpande röjningsbehovet, hämtas in och skogsägarna lever upp till den föreskrivna röjningskyldigheten, minskar behovet av de tidigaste gallringarna. Om man vill få fram bestånd med grova dimensioner och bra kvalitet samt till fullo utnyttja markens virkesproducerande förmåga, bör minst två eller i vissa fall tre gallringar företas i beståndet. Därför bör inte den nu föreslagna gallringskyldigheten begränsas till att enbart gälla den yngre skogen som inte har blivit röjd i tid eller på rätt sätt.

De farhågor som finns om att en generell gallringskyldighet medför en risk, eller kan få till följd att gallring sker i fel bestånd, kan förhindras om skogsvårdsstyrelsens gallringsmallar följs. Vi anser därför att gallringskyldigheten skall anses generell, och att det i tillämpningsföreskrifterna klart skall framgå att befintliga gallringsmallar skall utgöra grunden för gallringskyldigheten. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Utvecklingen inom gallringen i skogsbruket efter det att vår partimotion avslags- gits på denna punkt visar hur befogade kraven på en gallringsplikt var.

Nyligen publicerades en undersökning över skogsskadorna i ett stort antal gallringsområden. Avverkningsarbetet inom dessa undersökta områden har utförts med olika grader av mekanisering. Resultaten av inventeringen är helt entydiga: högmekaniserad gallring = större skador, lågmekaniserad gallring =

mindre skador. Totalt har i de undersökta gallringarna visats en så hög skadeandel som 6—14 % på de kvarvarande träden — en helt otillåten skadeandel enligt skogsvårdslagens bestämmelser.

Mot. 1985/86
Jo303

Det allvarligaste i detta är tveklöst att dessa skador sker i rotsystem och i den del av träden som bildar rotstocken. Timmerutbytet och tillväxten hotas.

Naturligtvis kan bättre utbildnings- och informationsinsatser förbättra förutsättningarna för ett gallringsarbete med obetydliga skador på kvarvarande bestånd. Självfallet skulle ett renodlat månadslönesystem minska prestationspressen och möjliggöra varsamhet i arbetet med maskiner och griplastare. Därutöver måste skogsvårdsstyrelsernas insatser för att kontrollera och övervaka gallringsinsatserna i skogarna ökas. Skärpt kontroll skulle ge omedelbar effekt.

Jämsides med ökade kontroll- och övervakninginsatser måste skogsvårdsstyrelserna öka informationsutbudet till skogsägarna.

Hemställan

Med hänvisning till vad ovan anförts föreslås

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att generell gallringsskyldighet bör genomföras och att skogsvårdsstyrelsernas gallringsmallar bör utgöra grunden för gallringsskyldigheten,

2. att riksdagen hos regeringen hemställer om åtgärder för att öka informationen om och kontrollen av gallringsmetoder och maskinval i syfte att minimera skador vid gallring.

Stockholm i januari 1986

Paul Lestander (vpk)

John Andersson (vpk)